

De Tijdelijke Krachtcentrale

Dagactivering
dak- en thuislozen

www.deomzetting.nl

De Tijdelijke Krachtcentrale

Dagactivering dak- en thuislozen

Stichting De Omzetting

juli 2013

Samenvatting

Stichting de Omzetting

Stichting de Omzetting (i.o.) is een organisatie, die is opgericht door medewerkers en cliënten van de Zwolse vestiging van AanZien b.v. De cliënten van onze stichting behoren, of behoorden tot de doelgroep van dak- en thuislozen. Zij vallen onder de werking van onder meer de AWBZ, WMO, WWB, Wajong en/of WIA.

In de afgelopen jaren zijn we bezig geweest met het bieden van hulpverlening en begeleiding aan mensen met een meervoudige problematiek. Er is gewerkt aan een organisatie, die erop gericht is om kracht zichtbaar te maken, te ontwikkelen en te verbinden. Medewerkers en cliënten hebben gezamenlijk een werkwijze ontwikkeld, die geleid heeft tot zichtbare resultaten op individueel niveau. Daarnaast heeft deze werkwijze geleid tot activiteiten, die ten goede komen aan de lokale samenleving.

De oprichting van onze stichting is een startpunt. Een startpunt, waarbij onze ervaringen van de afgelopen jaren, worden omzet in een samenwerkingsverband van cliënten en werkers, die gezamenlijk projecten gaan vormgeven. Projecten, die een bijdrage leveren aan de transitie die onze samenleving doormaakt.

Het omzetten van kracht en talent in betekenisvolle doelen, is de kern van de Omzetting. We werken in gezamenlijkheid aan het, op projectmatige wijze, vormgeven van ontwikkeling. Door consequent uit te gaan van individuele krachten, talenten en doelen en deze te verbinden aan elkaar en aan bredere, meer collectieve doelen en behoeftes, creëren we een proces, waarin iedere deelnemer zich ontwikkelt.

We maken hierbij gebruik van methodes en instrumenten die hun waarde en werking hebben bewezen. We werken met een combinatie van methode en gevoel, een basis van veiligheid en vertrouwen, gecombineerd met confrontatie en uitdaging.

Transitie: een kans én uitdaging

In de transitie, die gaande is in onze samenleving, zien wij kansen en mogelijkheden om verder vorm te geven aan de uitdagingen, die op ons afkomen. De transitie vindt haar basis in de overgang naar duurzame zelfvoorziening: het benutten, in plaats van uitputten van kracht(en).

Zelfredzaamheid, autonomie, onafhankelijkheid en kracht, in plaats van tekort, zijn voor ons kernthema's van deze transitie. De overheid verandert van voorzieningsgerichte tot faciliterende actor. De subsidie-uitvraag met betrekking tot de dagactivering van dak- en thuislozen in Zwolle is hiervan een treffend voorbeeld.

Onze aanvraag is een resultaat van onze gezamenlijke inspanningen, om verder vorm te kunnen geven aan ons doel: 'het initiëren, organiseren en/of faciliteren van ontwikkelingsmogelijkheden voor individuen, groepen en organisaties'.

Participatie en zelfredzaamheid: een duurzaam proces van activering en ontwikkeling

Activering, ontwikkeling en participatie zijn centrale begrippen in de activiteiten van De Omzetting. Op de diverse leefgebieden wordt steeds meer van mensen verwacht dat zij hun eigen zaken regelen. Zelfredzaamheid, autonoom kunnen functioneren en het organiseren van eigen behoeftes zijn begrippen die op een andere manier vorm gaan krijgen. De eigen kracht van mensen en de ontwikkeling daarvan, zijn hiervoor de bouwstenen.

Daarnaast wordt op collectief gebied verwacht, dat mensen, in samenwerking, verantwoordelijkheid nemen voor het (opvangen van het) wegvallen van voorzieningen. De overheid verandert van zorgend naar faciliterend. Hiervoor moeten verbindingen tussen mensen (en organisaties) worden gelegd. Door individuele krachten te verbinden, wordt participatie in collectieve verbanden mogelijk.

Dit proces vereist dat burgers transformeren van consument naar producent. De overheden dienen te transformeren van producent naar faciliterend orgaan. In plaats van kant en klare producten te bieden, zullen de overheden faciliterend moeten werken aan de processen die in de samenleving plaatsvinden.

De Omzetting: het proces en de 'tijdelijke krachtcentrale'

De Omzetting richt zich op de verbinding van kracht en het tot stand brengen van duurzame ontwikkeling. Activering, ontwikkeling en participatie zijn processen. Duurzaamheid hierin wordt verkregen door procesgericht te werken. Zelfredzaamheid wordt bereikt door het vermogen (te ontwikkelen) om eigen kracht in te zetten, voor het realiseren van eigen behoeftes en het oplossen van problemen die op je afkomen.

De Omzetting brengt de talenten en krachten van mensen systematisch in kaart. Vervolgens worden deze omgezet in een persoonlijk participatie ontwikkelingsplan. Door de eigen kracht(en) te ontdekken en deze in en om te zetten in activiteiten, ontwikkelen mensen (zich in) hun kracht. Hierdoor zijn ze beter in staat om op een constructieve manier om te gaan met de problemen die zij tegenkomen.

Als volgende stap in het proces verbinden we de individuele krachten en talenten met elkaar. Dit doen we door (gezamenlijk) projecten te formuleren en vorm te geven. Deze projecten zijn gericht op het creëren van producten en diensten, die voorzien in zowel individuele als collectieve behoeftes.

Een van de basisonderdelen van onze aanpak bestaat uit instrumenten, die zijn ontwikkeld in het kader van de Asset Based Community Development (ABCD-methode). Deze aanpak verbindt individuele 'assets' met 'assets', die in buurten en wijken aanwezig zijn. Binnen onze aanpak noemen we dit 'tijdelijke krachtcentrales'. Leegstaande gebouwen in buurten wordt nieuw leven ingeblazen, door ze om te vormen tot ruimtes, waarin activiteiten kunnen plaatsvinden, die ten goede komen aan de buurt: 'de tijdelijke krachtcentrale'.

De 'tijdelijke krachtcentrales' zijn in onze werkwijze leegstaande gebouwen die worden omgebouwd tot faciliteiten, waarvan de buurt voordeel heeft. De gebouwen worden benut voor het faciliteren van activiteiten, die erop gericht zijn zelfvoorzienend te worden. Buurtgerichte activiteiten en inrichting van kleinschalige bedrijfsruimtes dragen hierin bij tot zelfvoorzienende leefbaarheid in buurten.

Er wordt procesmatig gewerkt. Ontwikkeling en participatie zijn processen. Om duurzame ontwikkeling en participatie tot stand te brengen, dient het proces dan ook de kern te zijn. De Omzetting zal binnen het project dagactivering procesbegeleiders inzetten om hieraan vorm te geven. De deelnemers zullen diverse instrumenten ter beschikking krijgen, die hen helpen om hun ontwikkelingsproces doelgericht en doelmatig vorm te geven en vast te leggen. Resultaat hiervan is tevens dat iedere cliënt een eigen portfolio aanlegt, waarin ontwikkeling en resultaten worden vastgelegd.

Methodes, middelen en instrumenten

We maken gebruik van een veelheid aan methodes, middelen en instrumenten, die op verschillende gebieden zijn (en worden) ontwikkeld.

Essentieel onderdeel van de aanpak is, dat continu toetsing en logica wordt toegepast. Bij elke stap, op ieder moment, wordt gekeken naar de vraag: werkt het?

De dagactivering die wij willen realiseren, biedt een combinatie van veiligheid en vertrouwen, gecombineerd met uitdaging en confrontatie. Plekken waar een warm welkom wordt gecombineerd met activiteiten en faciliteiten, die elke bezoeker uitdagen om bezig te gaan. Koffie drinken, samen eten en je verhaal kwijt kunnen in een veilige omgeving, worden gecombineerd met een doorlopende, programmatische aanpak, waarbij activiteiten, instrumenten en methodes, zowel op individueel als collectief niveau worden ingezet. Iedere bezoeker wordt de mogelijkheid geboden om actief bezig te gaan met het ontwikkelen van zijn/haar talenten en kwaliteiten. Dit gebeurt met behulp van instrumenten, die hun waarde in de praktijk hebben bewezen.

Dagactivering dak- en thuislozen: een programmatische aanpak

Onze aanpak wordt gekenmerkt door een programmatische benadering. Activering is een proces van diverse stadia. Met iedere cliënt zullen de verschillende stadia worden doorlopen.

Wij kennen de vaste cyclus van:

- Wat is het?
- Wat moet het worden?
- Wat gaan we doen?
- Wat is er nodig?
- Doen we het nog goed?

De eerste fase: wat is het?

De instrumenten waar wij binnen deze fase gebruik van maken zijn:

- Intakeformulier
- Leefgebiedenanalyse
- Werkdiagnose aan de hand van de DSM-IV
- ABCD-capaciteitenlijst
- Zelfredzaamheidsmatrix

De tweede fase: wat moet het worden?

De instrumenten waar wij binnen deze fase gebruik van maken zijn:

- Zorg-werkplan
- Persoonlijk Participatie Ontwikkelings Plan

De derde fase: wat gaan we doen?

De instrumenten waar wij binnen deze fase gebruik van maken zijn:

- Projectplannen

De vierde fase: doen we het nog goed?

De instrumenten waar wij binnen deze fase gebruik van maken zijn:

- Zelfredzaamheidsmatrix
- Tevredenheidsformulier dak- en thuislozen
- Tevredenheidsformulier samenwerkingspartners
- Evaluaties projectplannen
- Evaluaties Persoonlijk Participatie Ontwikkelings Plan
- Evaluaties zorg-werkplannen

Financiering: innovatie door verbinding en integraliteit

De gemeente en haar burgers bevinden zich in een periode van transitie. Dit uit zich ook op het gebied van financiering vanuit de gemeente. Zorg voor en participatie van burgers, zal vorm moeten krijgen op een manier, die minder beslag legt op de beperkte financiële middelen van de gemeente. Deze uitdaging vraagt om een innovatieve aanpak, ook ten aanzien van de inzet van gemeentelijke gelden. Wij willen deze uitdaging aangaan en tot uiting laten komen in de financiering van de dagactivering.

De Omzetting wil deze subsidieaanvraag in het licht van het bovenstaande aangrijpen. Wij willen een innovatieve aanpak bieden, die ertoe leidt dat de gemeentelijke financiële inzet, gedurende de projecttijd tot een minimum wordt afgebouwd. Ten aanzien van de begroting betekent dit, dat wij willen pleiten voor een innovatieve inzet van de beschikbare financiële middelen. Hierbij zien wij de gereserveerde gemeentelijke financiën voor de dagactivering als een faciliterende subsidie.

Met betrekking tot de begroting voor deze aanvraag betekent dit, dat wij het beschikbare budget voor 2014 willen gebruiken voor de inzet van procesbegeleiders en het realiseren van faciliteiten. Onze aanvraag gaat uit van een programmatische, activerende ontwikkelingsaanpak, waarvan onderdeel is, dat er gezocht wordt naar financiering van activiteiten. Onze begroting is dan ook globaal en gebaseerd op hetgeen hierboven is beschreven. Wanneer de gemeente kiest voor ons aanbod, zal in de aanloop naar 2014 in samenspraak een meer gedetailleerde begroting worden opgesteld.

Dagactivering dak- en thuislozen in Zwolle

De gemeente Zwolle gaat uit van eigen kracht van haar inwoners. De gemeente vindt het belangrijk dat alle inwoners mee (kunnen) doen in de samenleving. Dit geldt ook voor degenen die om welke reden dan ook voor kortere of langere tijd dak- en thuisloos zijn. De gemeente wil waar nodig opvang en ondersteuning bieden voor dak- en thuislozen waar dit bijdraagt aan een grotere participatie en zelfredzaamheid. De gemeente heeft als een van haar hoofddoelstellingen in haar programmabegroting en het Stedelijk Kompas opgenomen dat in 2014 voor minimaal 60% van de dak- en thuislozen activerende dagbesteding is geregeld.

Deze doelstelling staat centraal in de subsidie-uitvraag op het gebied van dagactivering van dak- en thuislozen. De gemeente wil komen tot een activerend aanbod voor dak- en thuislozen, dat aan deze doelstelling tegemoet komt. Een aanbod dat effectief en efficiënt is met ruimte voor vernieuwing. Het gewenste maatschappelijke resultaat en daarmee de doelstelling van deze subsidie-uitvraag is:

‘Dak- en thuislozen in Zwolle hebben een volwaardige plaats in de samenleving en bereiken dit door stappen te zetten op het gebied van activerende dagbesteding en maatschappelijke participatie, als onderdeel van een bredere aanpak op andere leefdoelgebieden’.

Stichting De Omzetting

Simultaan aan de uitvraag van de gemeente Zwolle, heeft het oprichtingsproces van Stichting de Omzetting plaatsgevonden. De uitvraag heeft in dit proces een stimulerende rol gespeeld. De inzet, kaders, voorwaarden en wensen van de gemeente sluiten aan bij het proces, dat we als cliënten en medewerkers zijn in gegaan. Deze subsidieaanvraag is dan ook het resultaat van een gezamenlijke inspanning, van cliënten en medewerkers van de Omzetting om, met groot enthousiasme, zichtbaar te maken, hoe we onze procesmatige manier van werken, willen inzetten en delen met de dak- en thuislozen in Zwolle.

Stichting de Omzetting (i.o.) is een organisatie, die is opgericht door medewerkers en cliënten van de Zwolse vestiging van AanZien b.v. De cliënten van onze stichting behoren, of behoorden tot de doelgroep van dak- en thuislozen. Zij vallen onder de werking van onder meer de AWBZ, WMO, WWB, Wajong en/of WIA.

In de afgelopen jaren zijn we bezig geweest met het bieden van hulpverlening en begeleiding aan mensen met een meervoudige problematiek. Er is gewerkt aan een organisatie, die erop gericht is om kracht zichtbaar te maken, te ontwikkelen en te verbinden. Medewerkers en cliënten hebben gezamenlijk een werkwijze ontwikkeld, die geleid heeft tot zichtbare resultaten op individueel niveau. Daarnaast heeft deze werkwijze geleid tot activiteiten, die ten goede komen aan de lokale samenleving.

De oprichting van onze stichting is een startpunt. Een startpunt, waarbij onze ervaringen van de afgelopen jaren, worden omzet in een samenwerkingsverband van cliënten en werkers, die gezamenlijk projecten gaan vormgeven. Projecten, die een bijdrage leveren aan de transitie die onze samenleving doormaakt.

Het omzetten van kracht en talent in betekenisvolle doelen, is de kern van de Omzetting. We werken in gezamenlijkheid aan het, op projectmatige wijze, vormgeven van ontwikkeling. Door consequent uit te gaan van individuele krachten, talenten en doelen en deze te verbinden aan elkaar en aan bredere, meer collectieve doelen en behoeftes, creëren we een proces, waarin iedere deelnemer zich ontwikkelt.

We maken hierbij gebruik van methodes en instrumenten die hun waarde en werking hebben bewezen. We werken met een combinatie van methode en gevoel, een basis van veiligheid en vertrouwen, gecombineerd met confrontatie en uitdaging.

Transitie: een kans én uitdaging

In de transitie, die gaande is in onze samenleving, zien wij kansen en mogelijkheden om verder vorm te geven aan de uitdagingen, die op ons afkomen. De transitie vindt haar basis in de overgang naar duurzame zelfvoorziening: het benutten, in plaats van uitputten van kracht(en).

Zelfredzaamheid, autonomie, onafhankelijkheid en kracht, in plaats van tekort, zijn voor ons kernthema's van deze transitie. De overheid verandert van voorzieningsgerichte tot faciliterende actor. De subsidie-uitvraag met betrekking tot de dagactivering van dak- en thuislozen in Zwolle is hiervan een treffend voorbeeld.

Voor veel mensen en instellingen is de transitie een angstig proces. Voor ons is het een kans, om verder vorm te geven aan onze overtuigingen, talenten, projecten, en sociaal-maatschappelijke en culturele ambities. We grijpen deze subsidie-uitvraag dan ook aan, om onze, in de praktijk ontwikkelde werkwijze, onder de aandacht te brengen

Onze aanvraag is een resultaat van onze gezamenlijke inspanningen, om verder vorm te kunnen geven aan ons doel: 'het initiëren, organiseren en/of faciliteren van ontwikkelingsmogelijkheden voor individuen, groepen en organisaties'.

De aanvraag is gemaakt op onze eigen wijze. In de vorm geven wij uitdrukking aan onze visie, talenten en eigenzinnigheid.

Wij geven hiermee ons antwoord op de door de gemeente gestelde vraag: 'Dak- en thuislozen in Zwolle hebben een volwaardige plaats in de samenleving en bereiken dit door stappen te zetten op het gebied van activerende dagbesteding en maatschappelijke participatie, als onderdeel van een bredere aanpak op andere leefdomeinen'.

Participatie en zelfredzaamheid: een duurzaam proces van activering en ontwikkeling

Activering, ontwikkeling en participatie zijn centrale begrippen in de activiteiten van De Omzetting. Op de diverse leefgebieden wordt steeds meer van mensen verwacht dat zij hun eigen zaken regelen. Zelfredzaamheid, autonoom kunnen functioneren en het organiseren van eigen behoeftes zijn begrippen die op een andere manier vorm gaan krijgen. De eigen kracht van mensen en de ontwikkeling daarvan, zijn hiervoor de bouwstenen.

Daarnaast wordt op collectief gebied verwacht, dat mensen, in samenwerking, verantwoordelijkheid nemen voor het (opvangen van het) wegvallen van voorzieningen. De overheid verandert van zorgend naar faciliterend. Hiervoor moeten verbindingen tussen mensen (en organisaties) worden gelegd. Door individuele krachten te verbinden, wordt participatie in collectieve verbanden mogelijk. Bundeling van krachten leidt ertoe dat mensen, door middel van het inzetten van hun kracht, kunnen participeren in het tot stand brengen van initiatieven, die ten goede komen aan de samenleving.

Dit proces vereist dat burgers transformeren van consument naar producent. De overheden dienen te transformeren van producent naar faciliterend orgaan. In plaats van kant en klare producten te bieden, zullen de overheden faciliterend moeten werken aan de processen die in de samenleving plaatsvinden.

Duurzaamheid wordt gerealiseerd, doordat de overheid, de gemeente, investeert in de ontwikkeling en opbouw van de kracht van haar burgers. De uitvraag is een van de kansen die de gemeente heeft hiervoor. De inzet van de gemeente in de vorm van het maatschappelijk aanbesteden, laat zien dat de gemeente hieraan vorm wil geven.

De Omzetting: het proces en de 'tijdelijke krachtcentrale'

De Omzetting richt zich op de verbinding van kracht en het tot stand brengen van duurzame ontwikkeling. Activering, ontwikkeling en participatie zijn processen. Duurzaamheid hierin wordt verkregen door procesgericht te werken. Zelfredzaamheid wordt bereikt door het vermogen (te ontwikkelen) om eigen kracht in te zetten, voor het realiseren van eigen behoeftes en het oplossen van problemen die op je afkomen.

De Omzetting brengt de talenten en krachten van mensen systematisch in kaart. Vervolgens worden deze omgezet in een persoonlijk participatie ontwikkelingsplan. Door de eigen kracht(en) te ontdekken en deze in en om te zetten in activiteiten, ontwikkelen mensen (zich in) hun kracht. Hierdoor zijn ze beter in staat om op een constructieve manier om te gaan met de problemen die zij tegenkomen. Op deze manier wordt gewerkt aan het doel van hulpverlening: het met zo weinig mogelijk externe hulp kunnen functioneren binnen onze samenleving.

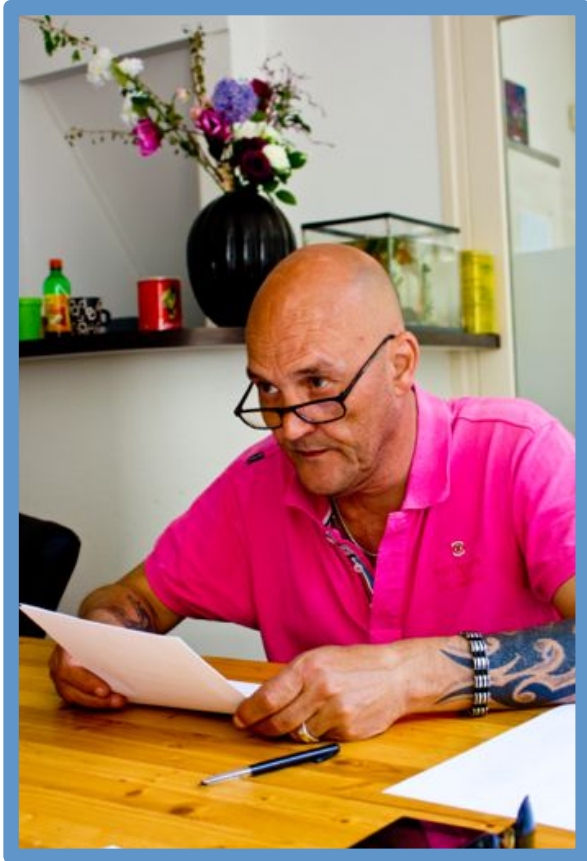
Als volgende stap in het proces verbinden we de individuele krachten en talenten met elkaar. Dit doen we door (gezamenlijk) projecten te formuleren en vorm te geven. Deze projecten zijn gericht op het creëren van producten en diensten, die voorzien in zowel individuele als collectieve behoeftes. Binnen de projecten worden de individuele krachten van mensen ingezet, om een aanbod te creëren waaraan behoefte is. Op deze manier wordt verbinding in participatie gebracht, die voorziet in een (maatschappelijke) behoefte.

De kracht wordt zichtbaar in de verbinding. Door middel van het verbinden van individuele krachten en de ontwikkeling daarvan, worden deze omgezet in maatschappelijke krachten. Via de verbinding wordt zowel gewerkt aan individuele behoeftes (vraag), als aan maatschappelijke behoeftes (aanbod).

Naast de individuele krachten van mensen, maken wij gebruik van faciliteiten die in de omgeving aanwezig zijn. Een van de basisonderdelen van onze aanpak bestaat uit instrumenten, die zijn ontwikkeld in het kader van de Asset Based Community Development (ABCD-methode). Deze aanpak verbindt individuele 'assets' met 'assets', die in buurten en wijken aanwezig zijn. Binnen onze aanpak noemen we dit 'tijdelijke krachtcentrales'. Leegstaande gebouwen in buurten wordt nieuw leven ingeblazen, door ze om te vormen tot ruimtes, waarin activiteiten kunnen plaatsvinden, die ten goede komen aan de buurt: 'de tijdelijke krachtcentrale'.

De 'tijdelijke krachtcentrales' zijn in onze werkwijze leegstaande gebouwen die worden omgebouwd tot faciliteiten, waarvan de buurt voordeel heeft. De gebouwen worden benut voor het faciliteren van activiteiten, die erop gericht zijn zelfvoorzienend te worden. Buurtgerichte activiteiten en inrichting van kleinschalige bedrijfsruimtes dragen hierin bij tot zelfvoorzienende leefbaarheid in buurten.

Er wordt procesmatig gewerkt. Ontwikkeling en participatie zijn processen. Om duurzame ontwikkeling en participatie tot stand te brengen, dient het proces dan ook de kern te zijn. De Omzetting zal binnen het project dagactivering procesbegeleiders inzetten om hieraan vorm te geven. De deelnemers zullen diverse instrumenten ter beschikking krijgen, die hen helpen om hun ontwikkelingsproces doelgericht en doelmatig vorm te geven en vast te leggen. Resultaat hiervan is tevens dat iedere cliënt een eigen portfolio aanlegt, waarin ontwikkeling en resultaten worden vastgelegd.

Methodes, middelen en instrumenten

We maken gebruik van een veelheid aan methodes, middelen en instrumenten, die op verschillende gebieden zijn (en worden) ontwikkeld. Deze worden aangepast naar voor de cliënt werkbare vormen. De inzet en (verdere) ontwikkeling van instrumenten is een doorlopend onderdeel van de aanpak. Speciale aandacht geven we hierbij aan het inzetten van social media en de steeds verdergaande mogelijkheden die via internet beschikbaar komen.

De methodes, middelen en instrumenten zijn altijd faciliterend voor het proces. Het is belangrijk dat cliënten leren om instrumenten te gebruiken om hun doelen te realiseren. Ook hierbij geldt weer dat er voortdurend sprake is van (door)ontwikkeling. Methodieken en instrumenten komen via open source steeds meer beschikbaar. Het zoeken, aanpassen en inzetten van instrumenten en methodes faciliteert de zelfredzaamheid van mensen en biedt hen mogelijkheden om hun kracht zichtbaar te maken.

Essentieel onderdeel van de aanpak is, dat continu toetsing en logica wordt toegepast. Bij elke stap, op ieder moment, wordt gekeken naar de vraag: werkt het? Mislukking wordt niet opgepakt om het individu aan te passen aan de methode, het middel of het instrument. Het individu is niet dienstbaar aan het instrument, het instrument is er voor het individu. Er wordt geanalyseerd, wat de mislukking veroorzaakt en het instrument wordt passend gemaakt.

De Omzetting: uitgangspunten en componenten

De dagactivering die wij willen realiseren, biedt een combinatie van veiligheid en vertrouwen, gecombineerd met uitdaging en confrontatie. Plekken waar een warm welkom wordt gecombineerd met activiteiten en faciliteiten, die elke bezoeker uitdagen om bezig te gaan. Koffie drinken, samen eten en je verhaal kwijt kunnen in een veilige omgeving, worden gecombineerd met een doorlopende, programmatische aanpak, waarbij activiteiten, instrumenten en methodes, zowel op individueel als collectief niveau worden ingezet. Iedere bezoeker wordt de mogelijkheid geboden om actief bezig te gaan met het ontwikkelen van zijn/haar talenten en kwaliteiten. Dit gebeurt met behulp van instrumenten, die hun waarde in de praktijk hebben bewezen.

De dagelijkse taken en werkzaamheden, die horen bij de opvang zullen zoveel als mogelijk worden uitgevoerd door cliënten zelf. Daarnaast worden de activiteiten uitgevoerd met en door cliënten. Op deze manier ontstaat er een sfeer van activiteit en samenwerking, waarin mensen gemakkelijk aan kunnen haken.

De procesbegeleiders van de Omzetting zorgen ervoor dat de diverse processen die plaatsvinden worden begeleid en gestuurd. Hierbij werken we met een set van uitgangspunten en overtuigingen:

- Vormgeving van talentontwikkeling en de mogelijkheden van onszelf en onze cliënten.
- Innovatie van werken in het sociaal-, maatschappelijk- en culturele 'veld'.
- Vormgeven van ideeën over de integratie van 'werken en leven'.
- Het verminderen van de 'last' van stoornissen en beperkingen, door het ontwikkelen van talenten en kracht.
- Het inzetten en ontwikkelen van creatieve, culturele en vernieuwende middelen en methodes en die te verbinden met traditionele, bewezen vormen.
- Durf tonen in alle geledingen en personen binnen de organisatie.
- Met gevoel methodisch werken.
- Ontwikkeling hangt samen met durf en creativiteit: durven stappen te zetten op manieren, die je daarvoor niet deed.
- Participeren is deelnemen en deelgeven. Geven en nemen is leven.

Om dit voor iedereen binnen de organisatie goed te kunnen doen, zijn er verschillende componenten nodig:

- **Inzicht:** Goed kijken, analyseren en verwerken/voelen
- **Overzicht:** wat is het? Wat is er (aanwezig)?
- **Vergezicht:** Wat moeten we creëren? Bedenken van ideeën en projecten
- **Vooruitzicht en verbinding:** organiseren, vormgeven en uitvoeren van ideeën en projecten
- **Zichtbaar:** (Zelf)Realisatie als en in vormgeving: de kracht zichtbaar

Deze componenten vatten wij samen in een vaste, overzichtelijke cyclus:

- Wat is het?
- Wat moet het worden?
- Wat gaan we doen?
- Wat is er nodig?
- Doen we het nog goed?

In ons proces, onze ontwikkeling, onze activiteiten en in onze houding laten we zien, dat we de aanwezige durf, creativiteit en talenten inzetten voor het realiseren van onze ideeën en overtuigingen. Hierbij is 'verbinden van kwaliteiten' om 'te realiseren wat nodig is' om positieve, sociaal-maatschappelijke verbanden te realiseren, de kern en het middel.

Wij gaan uit van het principe van 'mogelijk maken'. We geven vorm aan mogelijkheden door middel van zelfrealisatie. Dit doen we door:

- vertrouwen te geven, talent te ontdekken en te ontwikkelen,
- gebruik te maken van methodes, inzichten, kennis, analyse en creativiteit,
- te organiseren en uit te voeren,
- vorm te geven, te creëren en te realiseren.

We maken mogelijk dat voor individuele en sociaal-maatschappelijke problemen oplossingen ontwikkeld worden, door de kwaliteiten en vaardigheden van deelnemers/actoren in het probleem te verbinden en in te zetten voor de oplossing.

Cliënten veranderen hierbij van consumenten tot producenten, door hun talenten, ervaring en inzicht in te zetten voor het oplossen van een gezamenlijk probleem. De procesbegeleiding en de implementatie van methodes, middelen en instrumenten is de bijdrage van de procesbegeleiders.

Belangrijk in onze aanpak is, dat ze praktisch én doordacht, individueel gericht én verbindend, faciliterend én realiserend, scheppend én duurzaam is.

Dagactivering dak- en thuislozen: een programmatische aanpak

Onze aanpak wordt gekenmerkt door een programmatische benadering. Activering is een proces van diverse stadia. Met iedere cliënt zullen de verschillende stadia worden doorlopen. Om tot een goede gefundeerde aanpak te komen ten behoeve van de dak- en thuislozen, hebben wij dit plan van aanpak ontwikkeld. De doelgroep dak- en thuislozen heeft een groot aantal vergelijkbare kenmerken als de doelgroep, waar wij in onze dagelijkse praktijk mee te maken hebben. De werkwijze die wij voor onze doelgroep hanteren, hebben wij uitgebreid en omgewerkt naar de doelgroep van dak- en thuislozen. In de volgende hoofdstukken zullen wij verder ingaan op ons programma, de aanpak en de planning.

Programma dagactivering dak- en thuislozen

In dit hoofdstuk zullen wij het proces beschrijven van de middelen en instrumenten, die wij gefaseerd zullen inzetten ten behoeve van de dagactivering van dak- en thuislozen.

Het proces is cyclisch en wij volgen hierbij de **kwaliteitscirkel van Deming**, de zogenaamde PDCA cirkel. Plan Do Check Act. Door op deze manieren te werken, kunnen wij de kwaliteit van onze aanpak continu verbeteren en borgen.

Wij kennen de vaste cyclus van:

- Wat is het?
- Wat moet het worden?
- Wat gaan we doen?
- Wat is er nodig?
- Doen we het nog goed?

De eerste fase: wat is het?

In de eerste fase staat de vraag '**wat is het?**' centraal.

Diagnose, onderzoek en analyse spelen een belangrijke rol. Onze diagnostische fase is een hele uitgebreide en grondige fase. De doelgroep is complex en kent vele probleemgebieden. De basis van onze werkwijze is, dat je goed moet weten wat er aan de hand is, zowel deelnemer als begeleider. Door dit goed en grondig en vanuit meerdere invalshoeken in kaart te brengen, is het mogelijk in volgende fases heel doelgericht en op maat een traject op te zetten. Wij houden hardnekkig vast aan vraaggericht werken: de deelnemer staat centraal. Vanuit dat stevige fundament werken wij bottom-up.

Netwerken, zowel professioneel als sociaal, brengen wij in kaart via de leefgebiedenanalyse aan de hand van de leefdomeinen, zoals benoemd in de zelfredzaamheidsmatrix. Ook met de verschillende netwerken werken wij bottom-up. Wij vinden dat het netwerk ten dienste moet staan van de deelnemer, en niet andersom. Binnen de huidige sociale kaarten constateren wij nog te vaak top-down culturen. Wij willen deze trend doorbreken en een cultuuromslag op meso niveau bewerkstelligen. Ook aan deze processen zullen wij werken tijdens onze aanpak inzake de dagactivering dak- en thuislozen.

De instrumenten waar wij binnen deze fase gebruik van maken zijn;

- Intakeformulier:

Alle belangrijke feitelijke gegevens van de deelnemer worden verzameld en overzichtelijk in een formulier weergegeven.

- Leefgebiedenanalyse aan de hand van de leefdomeinen zoals bepaald in de zelfredzaamheidsmatrix:

Een grondige inventarisatie van de geschiedenis per leefdomein. Wat is het netwerk binnen dit leefgebied? Zowel professioneel als sociaal. Welke doelen stelt iemand zich? Welke patronen zijn er te herkennen binnen de leefgebieden.

- Werkdiagnose aan de hand van de DSM-IV:

Van elke deelnemer wordt een werkdiagnose opgesteld, waarin praktische handvaten worden geboden hoe met de deelnemer om te gaan. Daarnaast kan aan de hand van de diagnose een CIZ-indicatie aangevraagd worden. Hiermee kan een beroep worden gedaan op AWBZ-gelden.

- ABCD-capaciteitenvragenlijst:

De ABCD-capaciteitenvragenlijst is een instrument, waarmee heel uitgebreid in kaart wordt gebracht welke capaciteiten iemand in huis heeft. Deze capaciteiten vormen de basis voor de participatiemogelijkheden in de volgende fasen van het traject.

- Zelfredzaamheidsmatrix:

Na het verzamelen van alle mogelijke gegevens van iemand, wordt de deelnemer gescoord aan de hand van de zelfredzaamheidsmatrix. Welke positie neemt iemand momenteel in binnen deze matrix?

De tweede fase: wat moet het worden?

In de tweede fase staat de vraag **‘wat moet het worden?’** centraal.

Het traject wordt in duidelijke beschrijvingen ontworpen en vormgegeven. Wat zijn de ontwikkelingsdoelen, wat zijn de persoonlijke leerdoelen?

Binnen deze fase komen de uitkomsten van de verschillende instrumenten van de eerste fase samen. Deze uitkomsten worden zorgvuldig met de deelnemer doorgenomen en zullen de basis vormen van de verschillende plannen en projecten.

Deze plannen geven heel concreet aan, waar aan gewerkt gaat worden en hoe dat gaat gebeuren. Daarnaast speelt de omgang met de deelnemer een belangrijke rol. Het centrale principe is: faciliteren: welke faciliteiten zijn nodig voor de ontwikkeling van de deelnemer.

De instrumenten die in deze fase worden gebruikt:

- Zorg-werkplan:

De uitkomsten van de diagnose, de leefgebiedenanalyse en de zelfredzaamheidsmatrix worden omgewerkt tot een zorg-werkplan. In dit plan worden leerdoelen op het gebied van zorg en welzijn concreet gemaakt. Binnen het zorg-werkplan worden ook omgangskaarten uitgewerkt. Hoe ga je om met de deelnemer, welke praktische handvaten zijn er te geven?

- Persoonlijk Participatie Ontwikkelings Plan (PPOP)

Binnen dit plan worden de uitkomsten van de ABCD-capaciteitenvragenlijst omgewerkt tot concrete participatiedoelen. De vraag die hier centraal staat is: hoe zet je je capaciteiten in om participatie mogelijk te maken? De verbinding tussen capaciteiten en projecten wordt hierin geïnitieerd.

De derde fase: wat gaan we doen?

In de derde fase staat de vraag '**wat gaan we doen?**' centraal.

Hier gaat het om de daadwerkelijke uitvoering van het traject. Deze fase wordt methodisch vormgegeven. De deelnemers worden geactiveerd en getransformeerd van consument naar producent van hun eigen kracht en behoefte. Hiervoor worden projecten gebruikt als middel, om te komen tot collectieve participatie en te voorzien in een collectieve maatschappelijke behoefte.

Een onvermijdelijke vraag die volgt na '**wat gaan we doen?**' is dan ook '**wat is er nodig?**'

De komende tijd wordt het hele sociaal-maatschappelijke systeem omgevormd: de samenleving is in transitie. Mensen moeten het zelf gaan doen. Dit geldt ook voor de doelgroep dak- en thuislozen. Dit proces willen wij faciliteren, door wegvallende voorzieningen projectmatig aan te pakken. Hierbij worden kracht en capaciteiten van de deelnemers ingezet om diensten en aanbod te creëren, dat ten goede komt aan zowel de deelnemers, als aan andere mensen in de wijken en buurten.

Het antwoord op de vraag wat er nodig is, moet zelf worden gecreëerd. Wat je nodig hebt om goed te kunnen functioneren en te ontwikkelen binnen deze maatschappij, moet je zelf maken. Deze fase is faciliterend aan het proces van consumeren naar produceren.

Dit wordt verder uitgewerkt via het volgende instrument;

- Projectplannen:

De projectplannen geven vorm aan de kracht en de behoefte van de deelnemer. Dit is de input op individueel niveau. De output van de projecten, is maatschappelijke kracht en participatie en het beantwoorden aan een maatschappelijke behoefte, beide op collectief niveau.

Binnen de projecten worden verbindingen gezocht en gelegd tussen verschillende deelnemers en hun behoeften. Zelfzorg, zelfrealisatie en zelforganisatie zijn thema's waaraan projectmatig gewerkt wordt.

Belangrijke vragen die een rol spelen in het ontwikkelen, opzetten en uitvoeren van projecten zijn:

- Wat is er (beschikbaar)?
- Wat moet het worden?
- Wat is daarvoor nodig?

Ter beantwoording van deze kernvragen wordt gestimuleerd om actief gebruik te maken van netwerken en andere creatieve mogelijkheden, om mogelijk te maken wat je wilt organiseren. Denk bijvoorbeeld aan fondsen, crowdfunding, ruilhandel, sponsoring in natura.

De deelnemers leren hierdoor het heft in eigen hand te nemen, in plaats van aan te kloppen bij de overheid. Daarnaast worden zij en de stappen die zij zetten zichtbaar.

De vierde fase: doen we het nog goed

In de vierde fase staat de vraag 'doen we het nog goed?' centraal.

Deze fase is de evaluatie van het voorgaande proces. De uitkomsten van deze fase geven weer input aan het beter afstemmen en vormgeven van het proces op doelgroep en partners. Zo is de cyclus weer rond. Instrumenten die worden ingezet ter evaluatie zijn;

- **Zelfredzaamheidsmatrix:**

De deelnemers worden periodiek gescoord via de zelfredzaamheidsmatrix. Op deze manier wordt de voortgang bijgehouden en bewaakt. De mate waarin de prestatiedoelstellingen worden behaald, wordt op deze manier duidelijk.

- **Tevredensheidsformulier dak- en thuislozen:**

Periodiek wordt de tevredenheid van de dak- en thuisloze gemeten op een 10-puntsschaal. Deze metingen worden bijgehouden en geven input aan het proces.

- **Tevredenheidsformulier samenwerkingspartners:**

Periodiek wordt de tevredenheid van de samenwerkingspartners gemeten op een 10-puntsschaal. Deze metingen worden bijgehouden en geven input aan het proces.

- **Evaluaties projectplannen:**

De eerder genoemde projectplannen en de uitvoering van deze plannen worden ook geëvalueerd met alle betrokkenen. De uitkomsten van de evaluaties geven input aan verbeteringsprocessen.

- **Evaluaties PPOP:**

De eerder genoemde PPOP's worden periodiek geëvalueerd met de deelnemer. Deze evaluaties geven sturing aan het ontwikkelingsproces van de deelnemer.

- **Evaluaties zorg-werkplannen:**

De eerder genoemde zorg-werkplannen worden periodiek geëvalueerd met de deelnemer. Deze evaluaties geven sturing aan het ontwikkelingsproces van de deelnemer.